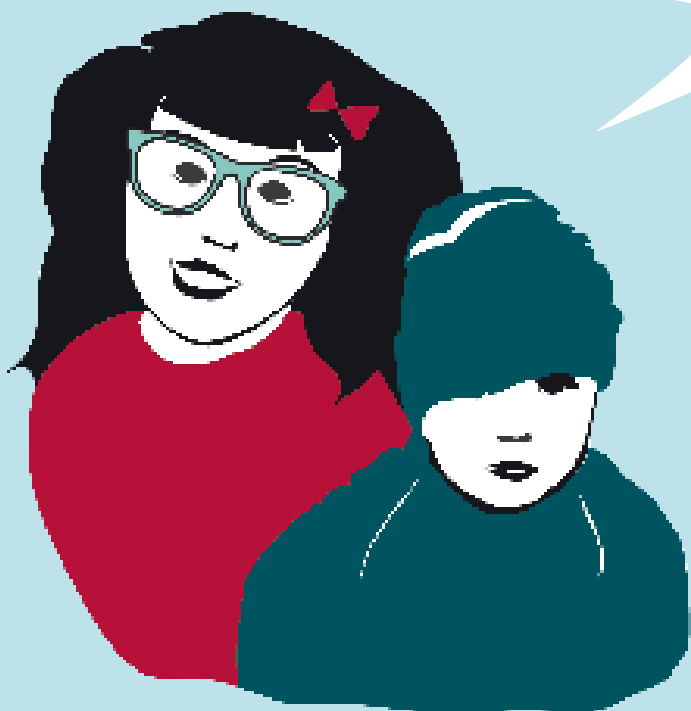

Idékonferens 5-6 september 2011

Lyssna på oss!

Kom och lyssna, diskutera
– och ta chansen att få tips av
barnen och ungdomarna själva!

Färs kunskap från projektet Egen växtkraft visar:

Så kan barn och ungdomar* påverka stödet vi ger dem

*med eller utan funktionsnedsättning

5 september

program

- 08.30-09.30 Registrering, kaffe och smörgås
- 09.30-10.00 **Konferensen öppnas av barn och unga** – inledning och välkomna, moderatorer: Kari Hamfors-Wernolf och Per Wernolf från Ad lib Improviserad teater
Tove Rinnan och Ann-Marie Stenhammar från projektet Egen växtkraft
Ingrid Burman, Handikappförbundens ordförande
Cecilia Sjölander, utvecklingschef hos Barnombudsmannen
- 10.00-10.45 **Alla barn vill och kan vara delaktiga!** Ylva Mårtens, reporter och producent på P1-programmet Barnen i Sveriges Radio, ger exempel på barns kompetens utifrån sin mångåriga erfarenhet av att intervjua barn och unga.
- 10.45-11.15 Paus och utställningar
- 11.15-12.00 **8 parallella seminarier och workshops** (se nästa sida)
- 12.00-13.20 Lunch, utställningar och prova på-aktiviteter
- 13.20-14.15 **Participation of children and young persons with complex communication needs. Experiences from England** (Vägar till delaktighet i beslutfattande för barn med komplexa kommunikativa behov. Erfarenheter från England, på engelska). Anita Franklin, dr, senior researcher, Children's Society, visar hur hinder kan övervinnas så att alla barn och unga har samma möjligheter att vara delaktiga.
- 14.30-15.15 **8 parallella seminarier och workshops** (samma som på förmiddagen)
- 15.15-15.45 Kaffe, utställningar och prova på-aktiviteter
- 15.45-16.30 **Barnen som kompetenta vägvisare i förskola och skola** Elisabeth Arnér, fil lic i pedagogik, Örebro universitet. Barn reflekterar mycket mer över sina vardagsliv än vad vi vuxna anat. Vilka möjligheter har barn att fördjupa sina tankar tillsammans med vuxna?
- 16.30-17.30 **Snack och snacks med mingel och speakers corner** med talare som har grundmurad tillit till barns och ungas kompetens i frågor som rör barnen själva. Bland gästerna: Stina Wirsén, illustratör och barnboksförfattare som bland annat har gjort Vem-böckerna, Olof Svensson, projektledare för Ung&Dum – om synen på barn och unga, och Lars H Gustafsson, barnläkare, författare och känd förespråkare för barns och ungdomars rättigheter.

5 september

seminarier & workshops

A. Fråga barn- och ungdomspanelen

Ställ frågor och diskutera med ungdomar från projektet Egen växtkrafts expertgrupp och från ett barn- och ungdomsråd i Eskilstuna (begränsat antal platser).

Diskussionsledare: Ylva Mårtens, reporter och producent på P1-programmet Barnen i Sveriges Radio

B. Min skryttallrik – en väg till delaktighet

Med hjälp av bildstöd, belöning, tid och tålmod uppstår samarbete istället för kamp om ätande och tandborstning. Vi får följa ett barn från oro till motivation och stolthet över att lyckas. En fallbeskrivning.

Pia Dornéus, tandsköterska, och Åsa Mogren, logoped, Mun-H-Center i Göteborg

C. Prova på före! Bli trygg, kunnig och kompetent – med skolans hjälp

I en kreativ, autentisk lärmiljö kan elever i lekens form skaffa sig positiva erfarenheter inför ett kanske skrämmande besök hos tandläkaren, doktorn med mera.

Anette Hagberg och Karin Lundegård, pedagoger, och Micke Wallström, rektor, Långsätters särskola i Nyköping

D. Så här arbetar vi för att ge barn möjlighet att vara delaktiga

Hur bra är vi på att lyssna, bekräfta och ge feedback? Framgångar och utmaningar i biståndshandläggarnas arbete med barns och ungas delaktighet.

Jenny Rosendahl och Paula Koski, biståndshandläggare från Hägersten-Liljeholmens stadsdel i Stockholm

E. Mänskliga rättigheter, barnperspektiv och värdegrund – hur rör det barn och unga?

Från att betrakta barn och unga som föremål för olika åtgärder – till att se barn och unga som medborgare med fullt människovärde. Var befinner vi oss idag?

Elizabeth Englundh, socionom, fil dr i pedagogik vid Institutionen för Barn- och ungdomsvetenskap, Stockholms universitet

F. "Jag har en ide" sade Peter. Samarbeta med barn och ungdomar runt deras kommunikationshjälpmedel

Om att arbeta tillsammans med ungdomar med funktionsnedsättning för att utveckla deras samtalshjälpmedel. Exempel på hur barn kan komma till tals via digitala foton som de själva tagit eller valt ut.

Bitte Rydeman, logoped och fil dr i lingvistik med inriktning mot alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) vid Certec, en avdelning för rehabiliteringsteknik och design vid Lunds tekniska högskola

G. "Jag vill om du vågar". Barns kunskap om sin funktionsnedsättning

Att sätta ord på sin funktionsnedsättning. 6-åringar träffas i en lek- och samtalsgrupp innan de börjar i förskoleklass. De använder bland annat frågekort och "barnets bok" i sina samtal.

Carina Åhsberg, specialpedagog på Haninge Habiliteringscenter i Stockholm

Ninjakoll, filmsekvens från Riksförbundet FUB – För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

H. Ge röst och utrymme åt barn inom förebyggande hälsa

Delaktighet, tillit och respekt är avgörande för barns och ungas hälsa och välbefinnande. Hur kan vuxna använda uppskattningens kraft i hälsofrämjande arbete?

Catrine Kostenius, dr i hälsovetenskap vid Institutionen för hälsovetenskap, Luleå tekniska universitet

Utöver programmet

- Prova på: Gör din egen "About me guide" – ett sätt att presentera dig själv för barn och ungdomar
- Ordet är fritt: Fyll på den gemensamma kunskapsbanken med dina idéer, reflektioner och tankar
- Lägg dina frågor till barn och ungdomar i Fråga barnen-brevlådan
- Utställningar, prova på-aktiviteter

6 september

program

08.30-08.50	Inledning
08.50-09.30	Barn vet andra saker än vuxna! Våga fråga barn om skola och habilitering Helena Hemmingsson, professor i arbetsterapi vid Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, Hälsouniversitetet, Linköpings universitet. Både barns, ungdomars och vuxnas perspektiv behövs för att insatser ska bli till barnets bästa. Det har Helena visat i många studier. Genom att engagera barn i beslut som rör deras vardag ökar chanserna att insatserna blir effektiva – och barnen tränas i beslutsfattande.
09.30-10.00	Kaffe, utställningar och prova på-aktiviteter
10.00-10.45	8 parallella seminarier och workshops (se nästa sida)
11.00-11.30	Barn och unga behöver trygga och stödjande föräldrar för att komma till tals Föräldrarna Mia Jannerling och Adam Stenström beskriver hur de tänker och hur de gör för att stödja sina barn i möten med olika verksamheter som ger barnen stöd.
11.30-13.00	Lunch, utställningar och prova på-aktiviteter
13.00-13.45	8 parallella seminarier och workshops (samma som på förmiddagen)
14.00-14.30	Att barn kommer till tals – ett ansvar för alla Charlotte Palmstierna, socialdepartementet, och Maria Persson, förvaltningschef i Karlskrona kommun. Om implementering: Våra roller och vårt ansvar för att barns åsikter blir hörda och tagna på allvar.
14.30-15.00	Kaffe och utställningar, prova på-aktiviteter med mera
15.00	Barn och ungdomar svarar på deltagarnas frågor (som under konferensdagarna kan lämnas i frågebrevlådorna i konferenslokalerna) Hur ser vi till att det händer något? Representanter för forskning, organisationer och politiskt styre reflekterar i soffan: Inger Hallström, professor vid Lunds universitet, Victoria Öjefors, Unga Synskadade, och Anders Knape, ordförande för Sveriges Kommuner och Landsting, samt Emma Henriksson (kd) från Riksdagens Tvärpolitiska barngrupp. Under ledning av moderatorerna Kari och Per. Eva Nordmark, ordförande i Folke Bernadotte Stiftelsen, avrundar med några ord från konferensarrangörerna.
16.30	Kari och Per från ad lib Improviserad teater avslutar

6 september

seminarier & workshops

I. Viktigt få prata om sig själv när man är 4 år och Ungdomar lär i grupp om sin funktionsnedsättning

Det finns mycket att berätta om sig själv när man är 4 år. Vi får konkreta exempel på vad barn med funktionsnedsättning uttrycker. Dessutom får vi höra varför det är viktigt att även små barn kommer till tals.

Margaritis Skouras, leg psykolog, barn- och ungdomshabiliteringen i Skåne

Samtalsgrupp för ungdomar med dyslexi är ett användbart verktyg för att stärka självkänslan. Gruppen öppnar även ögonen på föräldrarna när de ser hur kompetenta ungdomarna är att reflektera.

Inger Rålenius, socionom, Dyslexiförbundet FMFLS

J. Forskning för och tillsammans med unga

Spännande exempel på hur forskare och ungdomar tillsammans tar fram en modell för att utveckla sex- och samlevnadsarbetet. Forskningen utgår från ungdomarnas erfarenheter av gymnasiesärskolans sexualkunskap.

Lotta Löfgren-Mårtenson, socionom, sexolog, docent vid Fakulteten för hälsa och samhälle, Malmö högskola

Dessutom: Presentation av lättlästa ungdomsböcker om kärlek och relationer som baseras på forskning i ämnet.

K. Att jobba med barns och ungas delaktighet och Jag har en plan!

Så arbetar vi för att utveckla barns delaktighet i sin habilitering utifrån triaden barn-föräldrar-personal.

Karin Melén, enhetschef på Haninge barn- och ungdomshabilitering

Förslag på hur man tillsammans med barn och unga gör en habiliteringsplan som bygger på bilder.

Eva Spångberg, fritidspedagog, och Gunnel Wolmerud, specialpedagog, Uppsala Habilitering

L. "Det trodde ni inte" – Om små barns kompetens

Redan små barn uppfattar och vet. Att få berätta är en förutsättning för delaktighet – för alla barn. Under seminariet får vi ta del av barns berättelser och får också tips och förslag på hur vi kan arbeta för att öka barns delaktighet.

Christina Renlund, leg psykolog och psykoterapeut samt författare och föreläsare

M. Föräldrautbildning: Om att berätta för barnet om funktionsnedsättningen

På resursverksamheten i Göteborg anordnas temadagar för föräldrar om hur man kan prata med sitt barn om barnets funktionsnedsättning.

Malin Iwermark, psykolog, barn- och ungdomshabiliteringen, resursverksamheten i Göteborg

N. Guide till föräldrar och andra betydelsefulla vuxna

Vilket stöd behöver barnet eller den unge inför ett självständigt vuxenliv?

Eva-Lena Söderlund, leder projektet Ge mig vingar som bär! som drivs av Riksförbundet för Barn och Ungdomar med Rörelsehinder och Habilitering för barn och vuxna i Uppsala län

O. Barns rätt att styra sin personliga assistans

Nya krav ställs på dem som anordnar personlig assistans för barn och ungdomar. Intressegruppen för Assistansberättigade presenterar hur de arbetar för att öka barns möjlighet till självbestämmande i den personliga assistansen.

Karin Boskovic, projektledare för projektet Lyssna!

P. Barns och ungas rätt till röst.

Om delaktighet för fungerande skola

Hur Specialpedagogiska Skolmyndigheten kan ge råd och stöd till skolor och kommuner i att möta elevers olikheter. Två verktyg för förbättrad delaktighet och verksamhet presenteras.

Åsa Lindström, utvecklingsamordnare, Örebro, och Per Skoglund, utvecklingsledare, Göteborg, Specialpedagogiska Skolmyndigheten

Vilka är vi som träffas?

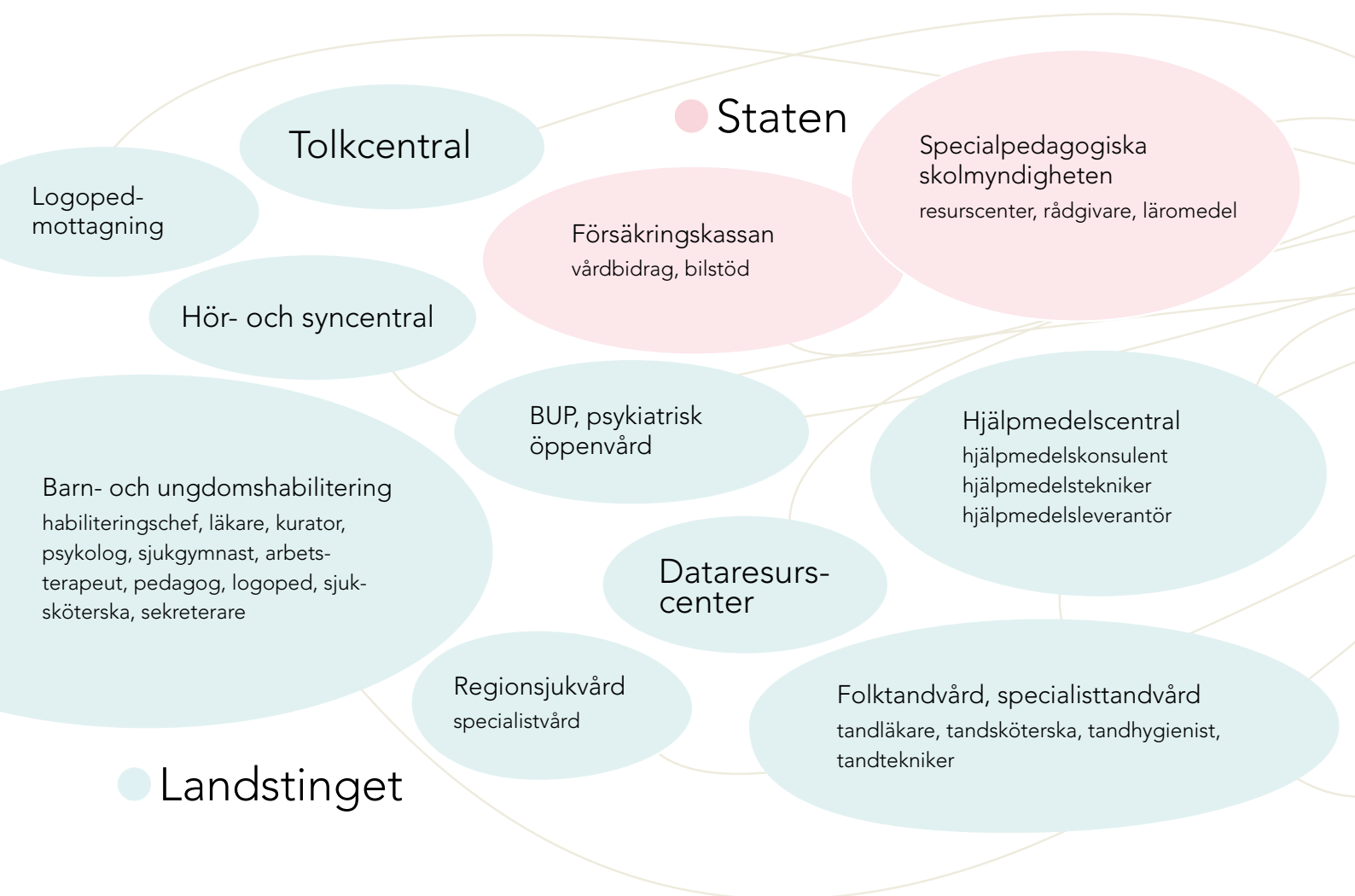
Tycker du att den här bilden ser rörig ut?
Så ser verkligheten ut för många för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Tanken med bilden på Fridas kontaktnät är att illustrera att barn och unga med funktionsnedsättningar och deras familjer har kontakt med väldigt många verksamheter – och ibland med flera personer inom varje verksamhet. Med tiden blir dessa kontakter allt fler.

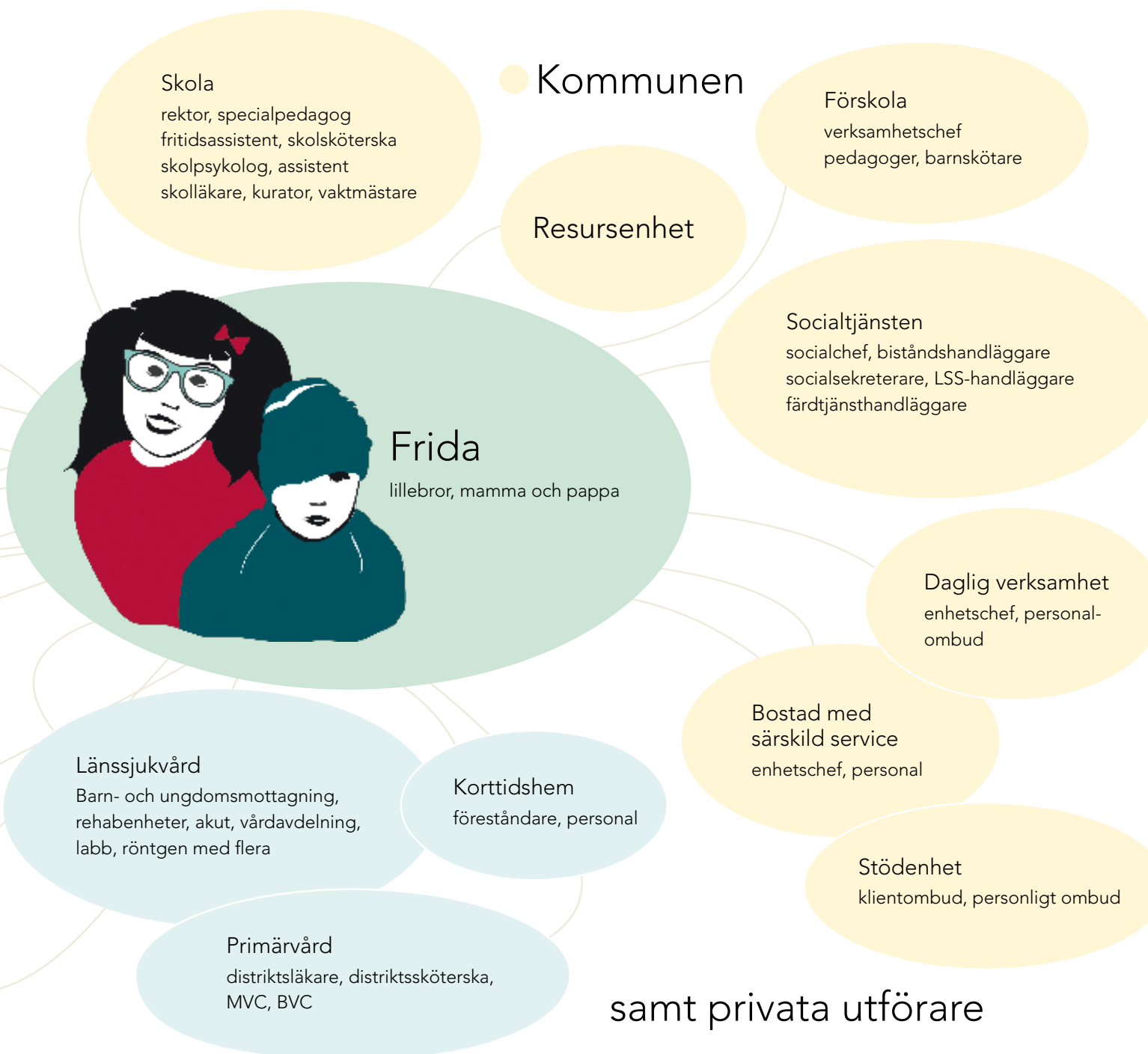
Delaktighet är viktigt för alla barn. Men det är extra vik-

tigt att just barn och unga med funktionsnedsättningar kan göra sina röster hörda. Ett stort antal människor påverkar barnens och ungdomarnas vardag. Vi är alltså många som ska lyssna.

På konferensen kan du träffa representanter för dessa och andra verksamheter som till exempel intresseorganisationer, biblioteksväsendet och kriminalvården. Dessutom kommer föräldrar, myndighetspersoner och många andra som är intresserade av att lyssna på och lära av barn och ungdomar. Välkomna!

Bilden återfinns i Egen växtkrafts inspirationsbok **Lyssna på oss! Bättre stöd när barn och ungdomar är delaktiga**. Projektet har även tagit fram en bok som vänder sig direkt till barn och ungdomar: **Så gör du för att vuxna ska lyssna på dig**.

utställare

För barn, unga och vuxna
med utvecklingsstörning

Specialpedagogiska
skolmyndigheten

BräckeDiakoni

arrangörer

Idékonferensen Lyssna på oss! arrangeras av projektet Egen växtkraft genom Handikappförbunden och Barnombudsmannen samt Folke Bernadotte Stiftelsen med stöd av Arvsfonden, Jerringfonden och Socialdepartementet.

Egen växtkraft har undersökt hur barn och unga med funktionsnedsättning kan få mer att säga till om när insatser och åtgärder planeras och beslutas. Läs mer på www.handikappforbunden.se

Folke Bernadotte Stiftelsen
FÖR BARN OCH UNGDOM MED HÄRLESTÄMPEL

Jerringfonden

REGERINGSKANSLIET

